

تأثیر پوشش اسلامی-ایرانی چادر بر سبک زندگی زنان (مطالعه موردی: دانشجویان دختر دانشگاه یزد)

زهرا دهقان بهابادی، محمدعلی توانایی*، پدرام پیوندی

دانشکده مهندسی نساجی، مجتمع فنی و مهندسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران
ma.tavanaie@yazd.ac.ir

چکیده

چادر بیش از آنکه یک حجاب اسلامی باشد، یک حجاب ایرانی است، متعلق به مردم ما و لباس ملی ماست (بیانات مقام معظم رهبری). این مقاله به پژوهشی در خصوص تأثیر پوشش اسلامی-ایرانی چادر بر سبک زندگی و فعالیت های اجتماعی دانشجویان زن با تمرکز بر دانشجویان دختر دانشگاه یزد دارد. برای نیل به این هدف یک پرسشنامه کامل تهیه گردید و مطالعات میدانی از هزار دانشجوی دختر این دانشگاه صورت گرفت. نتایج نشان داد که بیشترین تعداد دانشجویان با پوشش چادر به دلیل اینکه این پوشش را کامل ترین و بهترین نوع پوشش در اسلام می دانند، آنرا انتخاب نموده اند. همچنین ملاحظه گردید، چادر دانشجویی از لحاظ راحتی حین فعالیتهای اجتماعی، به تن کردن، نوشتن جزوه، برداشتن غذا، نوشتن پای تخته، کار در آزمایشگاه و محبوب ترین نوع چادر است و پس از آن چادر ساده از جذابیت بیشتری برخوردار بوده است.

کلمات کلیدی: پوشش اسلامی-ایرانی، چادر، حجاب، سبک زندگی

۱- مقدمه

لباس پوشیدن یکی از شوؤن انسان است و پدیده ای است که به اندازه طول تاریخ بشر سابقه دارد. این پدیده با خصوصیات فردی و اجتماعی انسان در ارتباط بوده و از دیدگاههای مختلف قابل بررسی است. اسلام با ارائه ملاک ها و ضوابط مختلف، انتخاب مدل و فرم لباس را بر عهده خود فرد قرار داده است تا فرد مسلمان آزادانه نوع لباس خود را مطابق با این معیارها و براساس مقتضیات زمانی و مکانی انتخاب نماید. چراکه لباس اسلامی منحصر در نوع و فرم خاصی از پوشش نمی باشد. بلکه هر پوششی که ضوابط و ملاکهای اسلامی را دارا باشد پوشش اسلامی و مناسب برای فرد مسلمان می باشد. اما باید در نظر داشت که چادر نمونه تمام عیار پوشش اسلامی برای بانوان می باشد و تعبیر حجاب برتر برای آن تعبیری بسیار مناسب می باشد. چراکه هدف حفظ عفت و حجاب زن به جهت ایجاد جامعه ای سالم می باشد و آن چه بهتر این هدف را تامین نماید برتر خواهد بود. با گذشت زمان و پیشرفت جوامع نیاز به تغییر در فرم چادر به منظور ایجاد راحتی بیشتر زنان احساس می گردد. طرحهای جدید همچون چادر دانشجویی، ملی، شالدار، ... در بین دختران و بانوان ایرانی رواج پیدا کرده است. طراحان در پی ایجاد طرحهای جدید برای ایجاد راحتی و پوشش مناسب برای بانوان ایرانی هستند. چادر جلابیب، صدفی، ... از جمله طرحهای شاخص در این زمینه می باشد.

نخستین اطلاع ما از وجود و حضور چادر در ایران پیش از اسلام متعلق به دوره هخامنشی است. در سال ۱۹۰۶ میلادی پروفیسور «رودنکو» باستان شناس روس در محدوده پازیریک (مغولستان جنوبی) قطعه فرشی به دست آورد که قدیمی ترین گونه قالی در جهان به شمار می رود. ویژگی این فرش دستباف ایرانی نقوش دو رویه آن است که بر یک طرف چند بانو (احتمالاً شاهزادگان هخامنشی) به حالت ایستاده نقش شده، در حالیکه سراندازهایی بر سر دارند و بر طرف دیگر چند بانوی اسب سوار دیده می شوند که چادرهایی بر سر دارند که بی

شبهات به چادر زنان کنونی عشایر جنوب ایران نیست. کشف و پیدایش آثار متعدد مشابه در دوره های مختلف وجود حجاب در ایران باستان پیش از اسلام را روشن می کند.

پوشش در هر جامعه ای منبعث از مجموعه رفتارها و منش رایج همان جامعه است که اگر در جامعه الگوهایی برای پوشش مطرح شده و مقبولیت قومی پیدا کند، می توان آن را فرهنگ و پوشش آن جامعه دانست. در ایران باستان، چادر قبل از حضور دین مبین اسلام بعنوان مقوله ای «ملی» مطرح بوده است و پس از اسلام نیز از آنجا که مبانی فقهی و احکام اسلامی بر پایه فطرت و ارزش های والای بشری بنا نهاده شده است با مهر تایید زدن بر حجاب ایرانی موجب تقویت و اعتلای فرهنگ حجاب که اکنون مترادف با پوشش اسلامی است، شده است.

مقام معظم رهبری در بیانات گهربار خود با اشاره به ایرانی بودن حجاب می فرمایند: «زنان ما چادر را انتخاب کرده اند... زنان ما می خواهند حجاب خودشان را حفظ کنند. چادر را هم دوست دارند و چادر «لباس ملی» ماست. چادر بیش از آنکه یک حجاب اسلامی باشد، یک حجاب ایرانی است! مال مردم ما و لباس ملی ماست. (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار پرستاران (۱۳۷۳/۷/۲۰) [۱]

در روانشناسی نوین، رنگ و رنگ ها یکی از معیارهای سنجش شخصیت به شمار می آیند؛ چرا که هر یک از آنها تأثیر خاص روحی و جسمی را در یک فرد باقی گذارده و رنگ نشانگر وضعیت روانی و جسمی وی می باشد. نا گفته پیداست که انسان از روزگاران بسیار دور تا کنون تحت نفوذ و تأثیر رنگ های پیرامون خود بوده است. در متون دینی نیز تأثیر رنگ ها بر روح و روان آدمی مورد توجه قرار گرفته است و معمولاً توصیه به استفاده از رنگ های ملایم چون زرد و سفید شده است. در آیه ۶۹ سوره بقره به این که رنگ زرد برای بینندگان شادی آفرین است تصریح شده: «إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاطِرِينَ» در روانشناسی نیز زرد نشانگر تسکین و انبساط خاطر دانسته شده است [۲]. دین مبین اسلام مسئله رنگ را در بحث پوشش و لباس نیز مورد توجه قرار داده است به عنوان نمونه به پوشیدن لباس سفید ترغیب نموده و پوشیدن آن را مستحب می داند [۳]. «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): الْبَسُوا الْبَيَاضَ فَإِنَّهُ أَطْيَبُ وَأَطْهَرُ وَ كَفَنُوا فِيهِ مَوْتَاكُمْ.» [۴]. یا اینکه پوشیدن لباس قرمز تیره، زعفرانی و زرد تیره در محافل عمومی را مکروه دانسته اما به هنگام عروسی و استفاده در منزل بلامانع می داند [۵]. همچنین اسلام پوشیدن لباس سیاه را در نماز کراهت مکروه می داند و سه مورد کفش و عمامه و عبا را از این مورد استثنا می داند. «و سئل الصادق ع- عَنِ الصَّائِلِ فِي الْقُنُوسَةِ السَّوْدَاءِ فَقَالَ لَا تُصَلِّ فِيهَا فَإِنَّهَا لِبَاسُ أَهْلِ النَّارِ.» [۶] نهی در اینجا حمل بر کراهت می گردد [۷]. در نتیجه می توان گفت آنچه در شرع مقدس، معتبر است ستر و پوشش است و رنگ خاصی برای پوشش مسلمانان واجب یا حرام واقع نگردیده است بلکه امر و نهی اسلام در این زمینه تنها در حد استحباب یا کراهت بوده نه چیزی بیشتر از این میزان. بنابراین انتخاب رنگ پوشش حقی است برای فرد مسلمان تا با توجه به معیارها و ملاک های شرعی آزادانه رنگ پوشش خود را انتخاب نماید. مثلاً انتخاب رنگ نباید به گونه ای باشد که لباس از مصادیق لباس مهیج به شمار رود. و به طور خلاصه باید تمامی معیارها و ملاک های لباس اسلامی در انتخاب رنگ پوشاک مدنظر قرار گیرد.

در این مقاله به بررسی و تحلیل تاثیر چادر به عنوان یک پوشش رسمی اسلامی-ایرانی در سطح دانشگاه یزد پرداخته شده است و نقش آن در استواری خانواده ها و تحکیم روابط اجتماعی زن روشن تر گردیده است.

۲- تجربیات

- روش جمع آوری اطلاعات

در این پروژه اطلاعات مورد نظر از طریق پخش پرسشنامه حاصل گردید. پرسشنامه ها شامل سؤالات باز و بسته بودند که هر فرد به تنهایی می بایست به آنها پاسخ گوید. جامعه مورد بررسی دانشجویان دختر دانشگاه یزد بود. به طور متوسط ۶۵۰۰ دانشجوی دختر در دانشگاه یزد مشغول به تحصیل می باشند که در حدود ۲۳۰۰ نفر از آنها در خوابگاه سکونت دارند.

در این پروژه دو نوع متفاوت پرسشنامه در بین دانشجویان دختر چادری پخش گردید. در پرسشنامه مربوط به دختران چادری نظرات دانشجویان در مورد چادرهای مورد استفاده آنها در محیط دانشگاهی و میزان راحتی در موقعیت های مختلف مورد بررسی قرار گرفت. تعداد ۱۰۰۰ پرسشنامه در بین دانشجویان چادری پخش گردید. ۵۸۰۰ عدد از پرسشنامه ها در محیط خوابگاهی و بقیه در محیط دانشگاه توزیع گردید. روش نمونه گیری تصادفی ساده برای توزیع پرسشنامه ها انتخاب گردید. در این نوع نمونه گیری به هر یک از افراد جامعه احتمال مساوی داده می شود تا در نمونه انتخاب شود. پخش فرمهای پرسشنامه در بین تمام ساختمان های خوابگاه دختران انجام گرفت. عملیات پخش پرسشنامه به مدت یک هفته به طول انجامید. برای ایجاد نمونه های بهتر در سطح دانشگاه کلاسهای عمومی واقع در

ساختمان توحید، مسجد دانشگاه و محوطه بین ساختمانها انتخاب گردیدند. عملیات پخش در سطح دانشگاه در طول دو هفته انجام گرفت. پخش پرسشنامه در کلاسهای عمومی تفسیر موضوعی قرآن، تفسیر موضوعی نهج البلاغه، تاریخ تحلیلی، جمعیت و معارف انجام گرفت. نمونه ای از پرسشنامه دختران چادری در شکل ۱ ارائه شده است. همانگونه که ملاحظه می گردد تلاش شده تا طیف وسیعی از پرسش ها مطرح گردد تا نتایج پژوهش از اعتبار کافی برخوردار باشد.

به نام یگانه خالق زیباییها

موضوع تحقیق ما در رابطه با طراحی چادرهای رایج در بین دانشجویان و بررسی میزان راحتی آنها است. پاسخهای شما باری مهمی ما در این امر می باشد.

سن:	رشته تحصیلی:	شهر سکونت:	وضعیت تأهل:	وزن:	قد:	سال ورود به دانشگاه:
-----	--------------	------------	-------------	------	-----	----------------------

۱- به چه دلیل چادر را به عنوان پوشش خود انتخاب کرده اید؟

چادر کامل، ترین و بهترین پوشش در اسلام است. برای پوشاندن عیبهای بدن.

به اجبار اطرافیان (خانواده، دانشگاه...)

به دلیل زیبایی چادر

۲- کدام نوع پارچه چادری را در دانشگاه بیشتر می پسندید؟

پارچه بدون طرح پارچه گل دار

پارچه طرح دار و براق انتخاب بر اساس مد

۳- معمولاً برای خرید پارچه چادری چه مقدار هزینه می کنید؟

کمتر ۲۰۰۰۰ تومان بین ۲۰۰۰۰ تا ۷۰۰۰۰ تومان بیش از ۷۰۰۰۰ تومان

۴- آیا برای بیرون رفتن از منزل آرایش می کنید؟..... در صورت مثبت بودن میزان آن را مشخص نمایید:

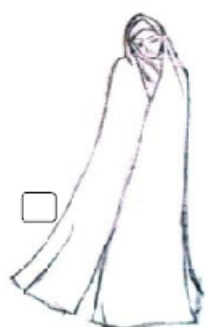
آرایش کم آرایش متوسط آرایش زیاد

۵- معمولاً چند وقت یک بار مانتو و مقنعه خود را اتو میزنید؟

هر روز بعد از هر بار شستشو به ندرت

۶- پوشش شما شبیه کدام یک از شکلهای زیر است؟

☐

☐

☐

☐

۷. با توجه به مدل چادر خود فاکتور های زیر را از درجه اهمیت ۱ (کم) تا درجه اهمیت ۴ (زیاد) علامت گذاری نمایید (نام سه مدل از چادر های خود را که در دانشگاه بیشتر از آن استفاده می کنید در جدول بنویسید).

چادر			چادر			چادر			چادر فاکتور مورد بررسی
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان رضایت کلی شما از چادرتان
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی اتو کشی چادر
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی پوشیدن چادر
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی جمع کردن چادر در هنگام نشستن بر روی صندلی سرویس
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان کنترل چادر در حین حمل وسایل اضافی
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان راحتی در حین نوشتن جزوه
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی در هنگام خوردن غذا و برداشتن غذا از بشقاب
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی نوشتن بر روی تخته
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان راحتی در هنگام کار با وسایل آزمایشگاهی
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی استفاده از لباس های ضخیم در زمستان در زیر چادر
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان عقب کشیده شدن روسری و مقنعه توسط چادر
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان راحتی در سینه خم شدن
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	میزان درگیری دستها برای کنترل چادر
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی در هنگام شستن دستها
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	راحتی برداشتن و لول ضروری از درون کمره در حین رفتن
۳	۲	۱	۳	۲	۱	۳	۲	۱	وزن نسبی چادر
خیر	بله	خیر	بله	خیر	بله	خیر	بله	خیر	استفاده از کش برای کنترل بیشتر چادر
خیر	بله	خیر	بله	خیر	بله	خیر	بله	خیر	بستن جلوی چادر یا دکمه، زیپ، ...
									هزینه خرید چادر

۸- در صورت داشتن بیش از یک نوع چادر کدام مدل را در دانشگاه استفاده می کنید؟ دلیل این امر چیست؟

۹- زمانی که در دانشگاه هستید در چه موقعیتهایی چادر خود را بیرون می آورید؟ دلیل این امر چیست؟

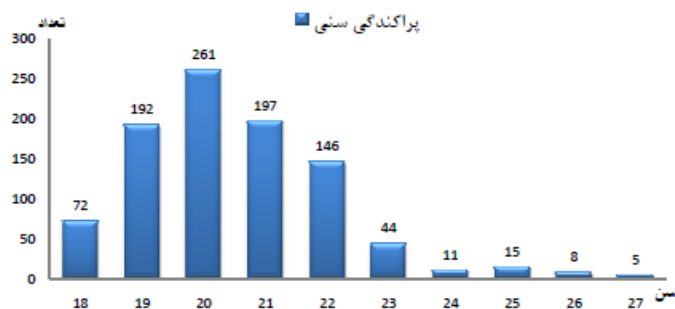
۱۰- معمولاً برای خرید مانتو چه میزان هزینه می کنید؟

۱۱- حسن ها و عیوب کلی چادر خود را بیان کنید؟

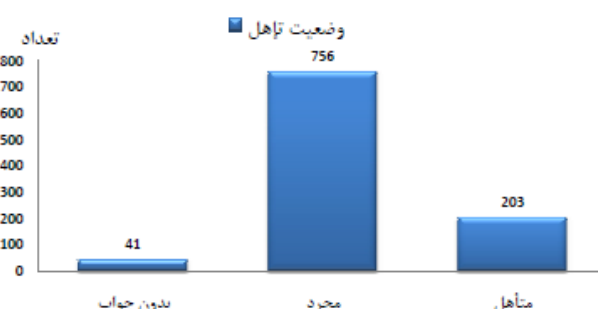
شکل ۱: نمونه پرسشنامه مورد استفاده برای دختران چادری

- مشخصات جامعه آماری

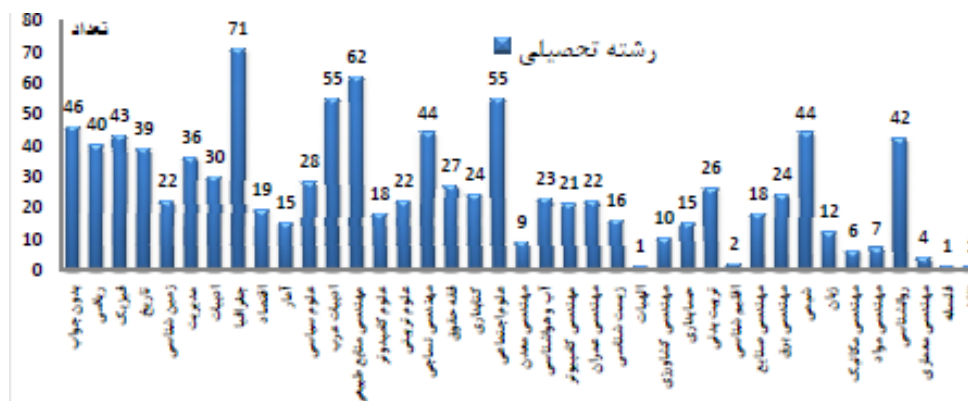
قبل از تحلیل نتایج حاصل از پرسشنامه ها به ارائه مشخصاتی از شرکت کنندگان در پاسخ به سوالات پرسشنامه پرداخته شده است. در شکل ۲ بخش های الف تا ث به نتایج پردازش شده این مشخصات اشاره شده است.

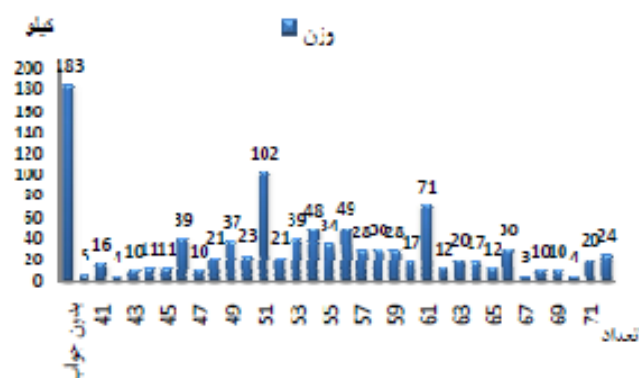
(ب)

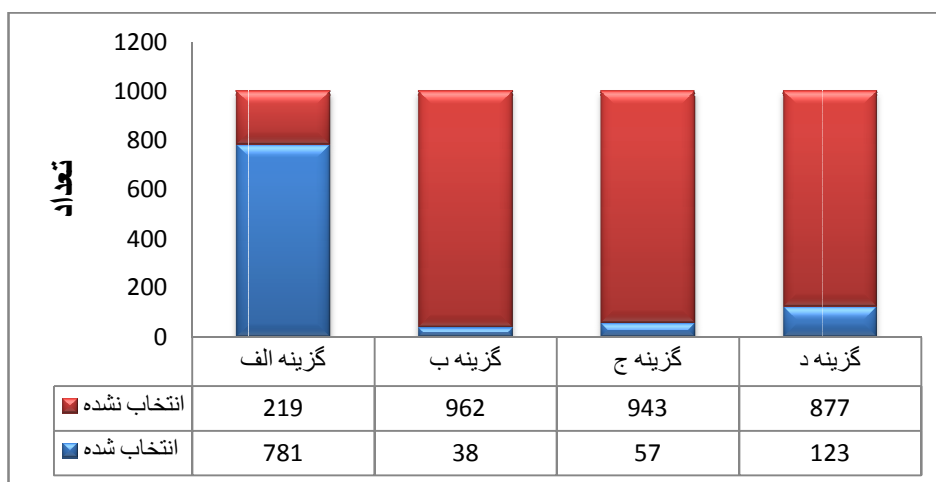

(الف)

(پ)

شکل ۳: پاسخهای اعضای نمونه به سؤال ۱

بر اساس نمودار شکل ۳ حدود ۷۸ درصد از افراد نمونه گیری شده دلیل انتخاب چادر را گزینه الف می دانند. از آنجایی که تمام کارهای نیک زمانی که رنگ و بوی دینی به خود میگیرند زیباییشان چندین برابر می گردد، در این سؤال نیز نتایج حاصله حاکی از بصیرت و زیبایی شناسی افراد نمونه گیری در رابطه با دلیل انتخاب چادر توسط آنها می باشد. خوشبختانه در این سؤال تنها حدود ۵۷ درصد از افراد جامعه چادر را به اجبار اطرافیان انتخاب کرده اند که این مقدار در مقایسه با گزینه الف مقداری اندک است.

سوال ۲. کدام نوع پارچه چادری را در دانشگاه بیشتر می پسندید؟

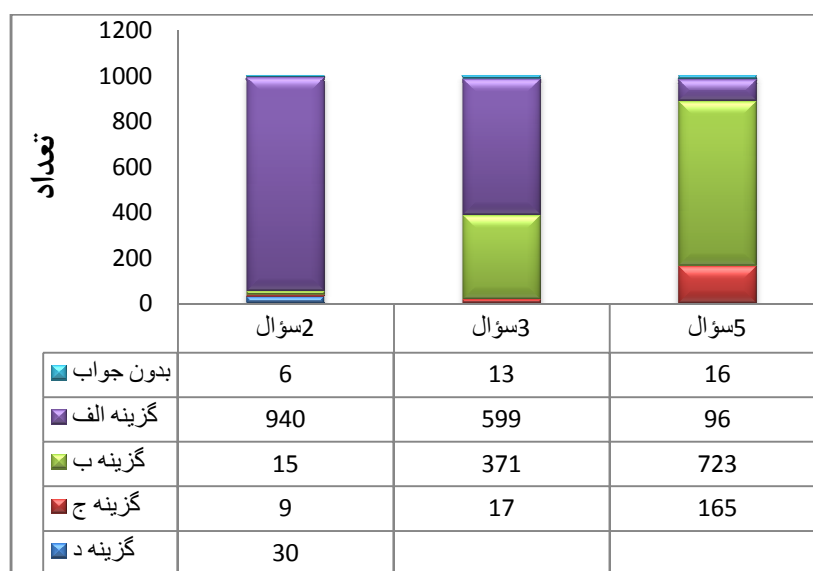
گزینه الف) پارچه بدون طرح (گزینه ب) پارچه گل دار (گزینه ج) پارچه طرح دار و براق (گزینه د) انتخاب بر اساس مد

سوال ۳. معمولاً برای خرید پارچه چادری چه مقدار هزینه می کنید؟

گزینه الف) کمتر ۳۰۰۰۰ تومان (گزینه ب) بین ۳۰۰۰۰ تا ۷۰۰۰۰ تومان (گزینه ج) بیش از ۷۰۰۰۰ تومان

سوال ۵. معمولاً چند وقت یک بار مانتو و مقنعه خود را اتو میزنید؟

گزینه الف) هر روز (گزینه ب) بعد از هر بار شستشو (گزینه ج) به ندرت

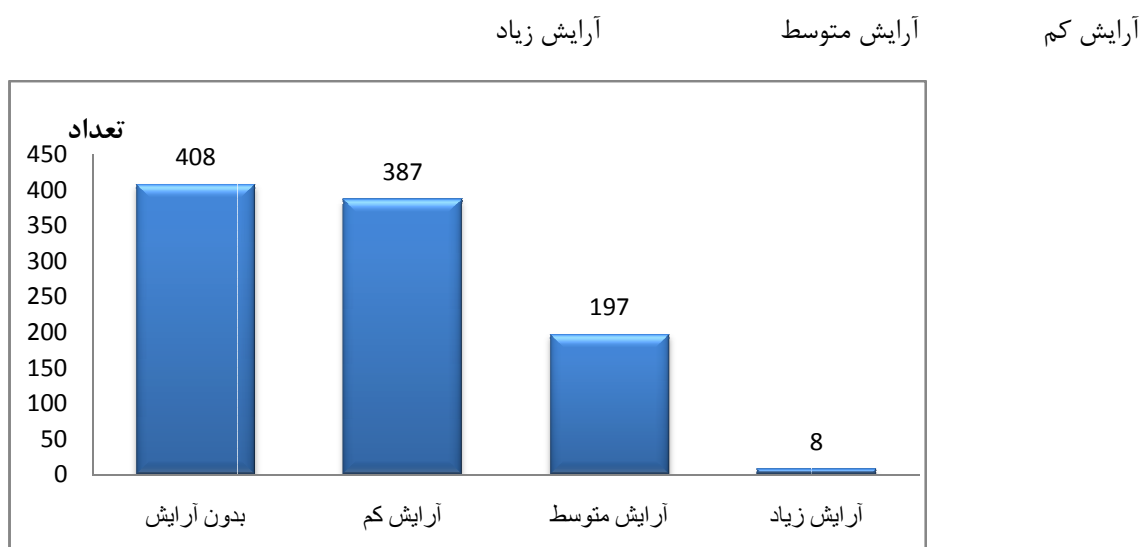

شکل ۴: نمودارهای سؤالات ۲، ۳ و ۵

همانطور که شکل ۴ نشان می دهد ۹۴ درصد از افراد نمونه گیری شده گزینه الف را انتخاب نموده اند. پس قاطعانه می توان گفت که اکثر دختران دانشجو در این نمونه گیری پارچه های بدون طرح را بر سایر موارد ترجیح میدهند. در رابطه با حسن ها و عیوب مد بحثهای زیادی

شده است اما می توان گفت تابع مد بودن یعنی انتخاب راه ، بدون آگاهی. افرادی که تمام هم و غم خود را تابعیت از مد قرار می دهند نسبت به تأثیر نوع پوشش در سلامت جامعه بی اطلاع هستند. خوشبختانه درصد بسیار کمی از افراد نمونه گیری (۰.۳ درصد) گزینه ۴ را انتخاب نموده اند. حدود ۵۹ درصد از افراد نمونه گیری شده کمتر ۳۰ هزار تومان و حدود ۳۷ درصد بین ۳۰ تا ۷۰ هزار تومان برای خرید پارچه چادر هزینه می کنند. درصد بسیار پایینی از افراد نمونه گیری شده (۰.۱۷ درصد) هزینه ی بالایی را برای پارچه چادری پرداخت می نمایند. حدود ۷۲ درصد از افراد نمونه گیری شده بعد از هر بار شستشو مانتو و مقنعه خود را اتو میزنند. حدود ۱۷ درصد به ندرت مانتو و مقنعه خود را اتو میزنند.

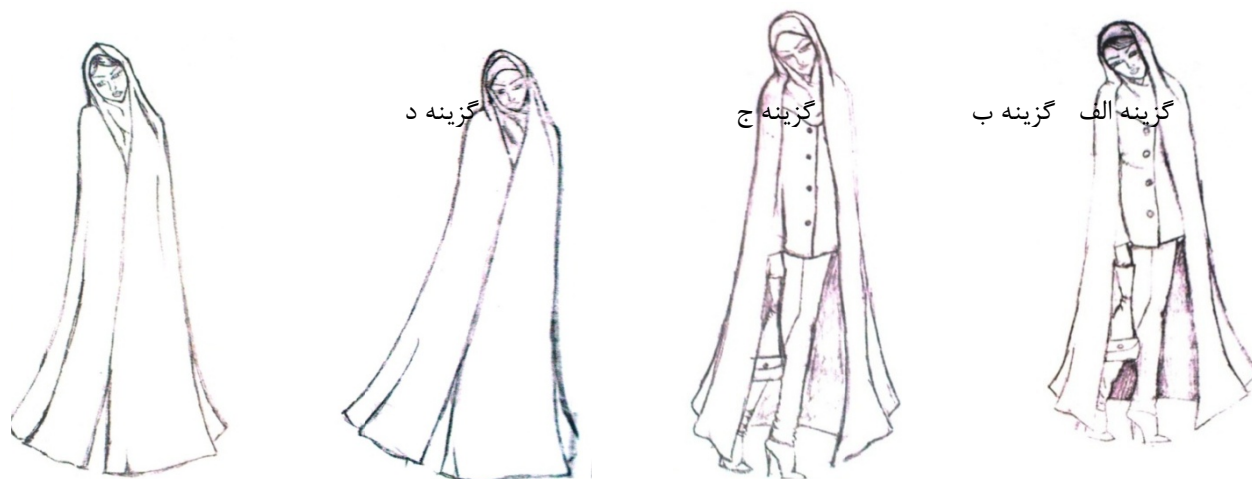
سوال ۴. آیا برای بیرون رفتن از منزل آرایش می کنید؟..... در صورت مثبت بودن میزان آن را مشخص نمایید:

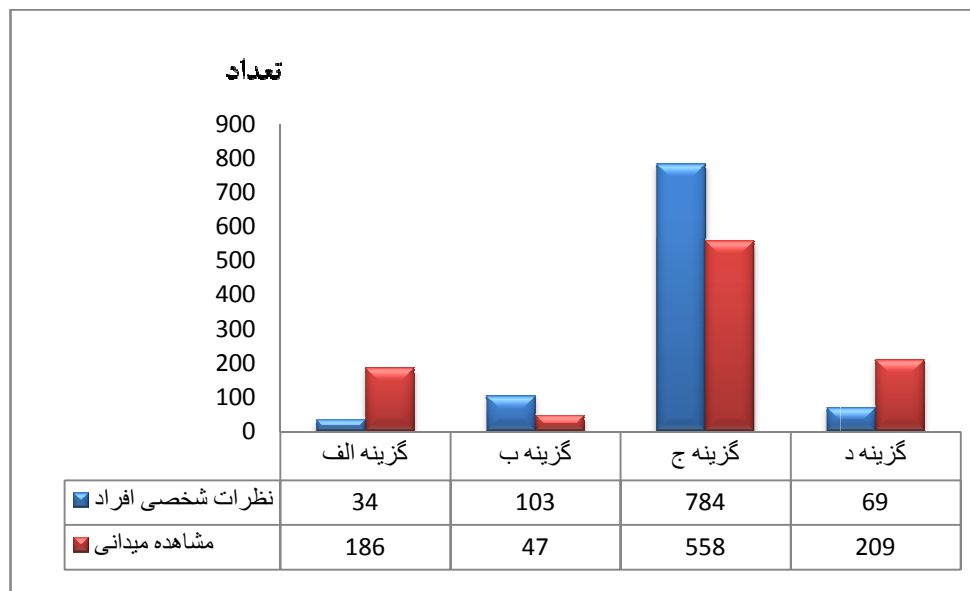

شکل ۵: میزان آرایش در نمونه گیری دختران چادری

حدود ۴۰ درصد از افراد نمونه گیری شده از آرایش در محیط دانشگاهی استفاده نمی کنند. حدود ۳۸ درصد از آرایش کم و حدود ۱۹ درصد از آرایش متوسط استفاده میکنند. درصد بسیار کمی از دختران (حدود ۰.۰۸ درصد) از آرایش زیاد استفاده می کنند. حدود ۶۰ درصد از افراد نمونه گیری شده از آرایش در سطح دانشگاه استفاده می کنند که این مقدار درصدی نگران کننده برای دختران چادری می باشد. تبرج و اظهار زینت در برابر مردان نامحرم امری زشت و ناپسند می باشد. از دیدگاه اسلام اصل معنای تبرج، خودنمایی و خودآرائی و به نمایش گذاردن زیبایی ها در برابر دیگران است. و خداوند بندگان خود را از این امر نهی می کند. «و لا تبرجن تبرج الجاهلیة الاولى» (۳۳ احزاب)، آیه هر چند خطاب به زنان پیامبر اکرم نازل گردیده اما حکم مذکور سایر زنان مؤمن را نیز در برمی گیرد .

سوال ۶: پوشش شما شبیه کدام یک از شکل های زیر است؟

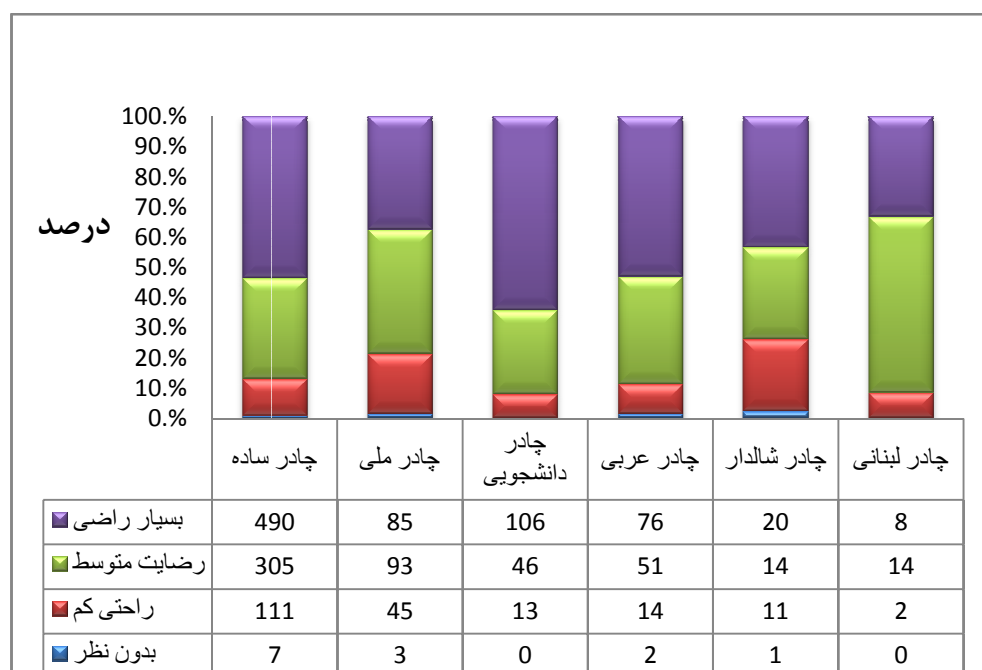

شکل ۶: شباهت پوشش هر یک از افراد نمونه به شکلها سؤال ۶

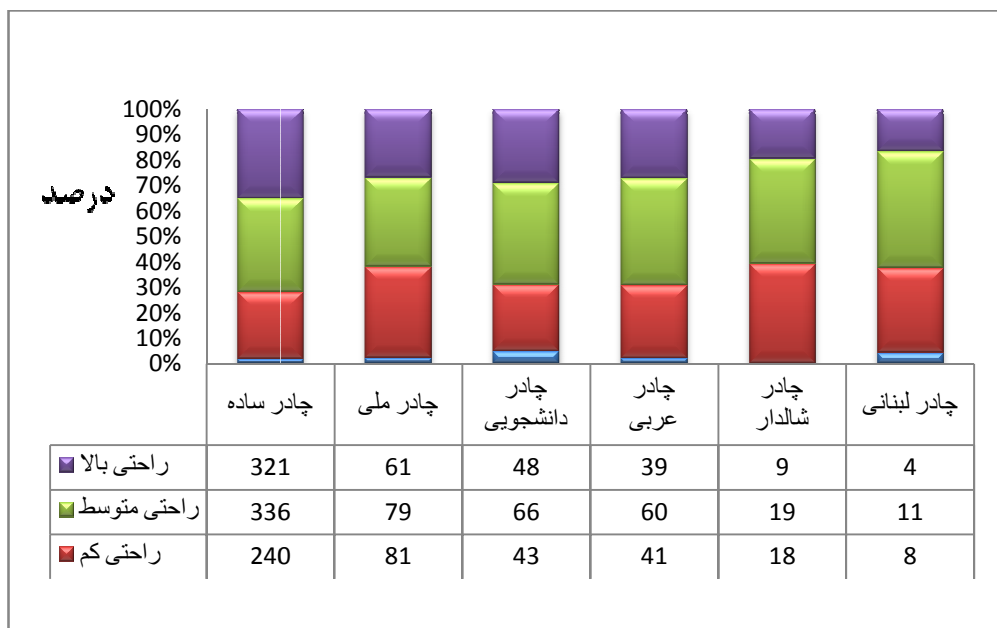
در این سؤال از افراد خواسته شد بدون در نظر گرفتن مدل چادر خود، طریقه گرفتن چادرشان را مشخص نمایند. حدود ۷۸ درصد از افراد خود را شبیه گزینه ۳ می دانستند. حدود ۲۲ درصد سایر گزینه ها را انتخاب نموده اند. برای حاصل شدن پاسخی دقیق تر از طریقه گرفتن چادر، علاوه بر پرسش از خود افراد نمونه، ۱۰۰۰ نفر از دختران دانشجو (بدون آنکه متوجه باشند) مورد مشاهده قرار گرفتند. پاسخها در ستون های قرمز رنگ مشخص شده اند. بر طبق مشاهدات، حدود ۵۶ درصد از افراد نمونه شبیه گزینه ج و ۴۴ درصد دیگر مشابه سایر گزینه ها بودند. در این سؤال تفاوتی آشکار در نتایج حاصل از تحقیق پرسشنامه ای و تحقیق از طریق مشاهده حاصل گردیده است. شاید بتوان این طور تحلیل نمود که حدود ۷۸ درصد از دختران نمونه تمایل داشتند تا شبیه گزینه ج چادر بپوشند، یعنی موهایشان مخفی بماند و جلوی چادر خود را بگیرند. اما عدم توانایی کنترل چادر در موقعیت های مختلف در دانشگاه باعث گردیده که حدود ۲۲ درصد از افراد نمونه بر خلاف میل شخصیشان جزو سایر گزینه ها باشند.

سوال ۷: با توجه به مدل چادر خود فاکتور های زیر را از درجه ۱ (کم) تا درجه ۳ (زیاد) علامت گذاری نمایید.

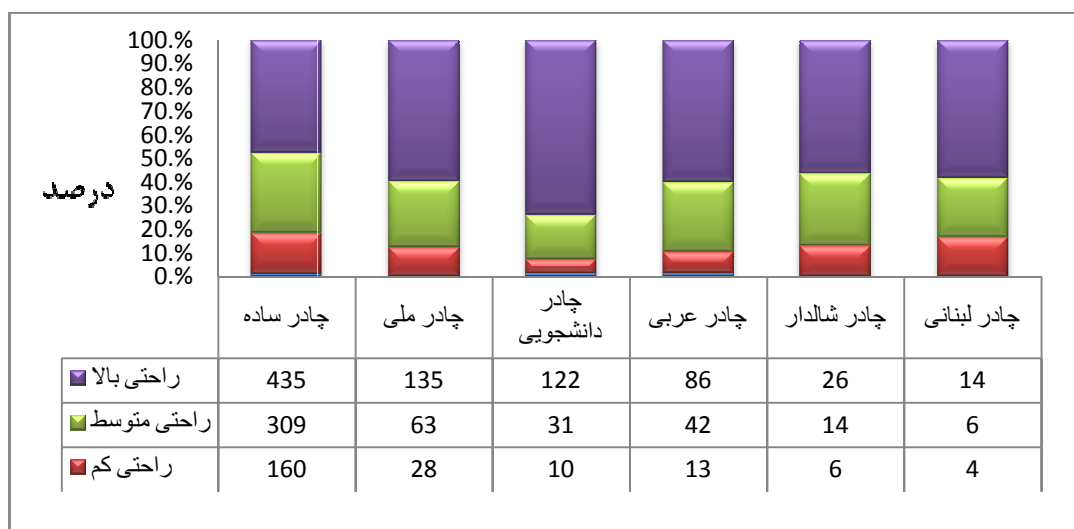
شکل ۷: میزان رضایت کلی از مدل های مختلف چادر

همانطور که از شکل ۷ مشخص است چادر دانشجویی نسبت به سایر مدل‌های چادر درصد رضایت بالاتری را کسب کرده است این مقدار ۶۴.۲۴ درصد می‌باشد. پس از آن چادر ساده با کسب ۵۳.۶۶ درصد رتبه دوم را در جلب رضایت کسب کرده است.

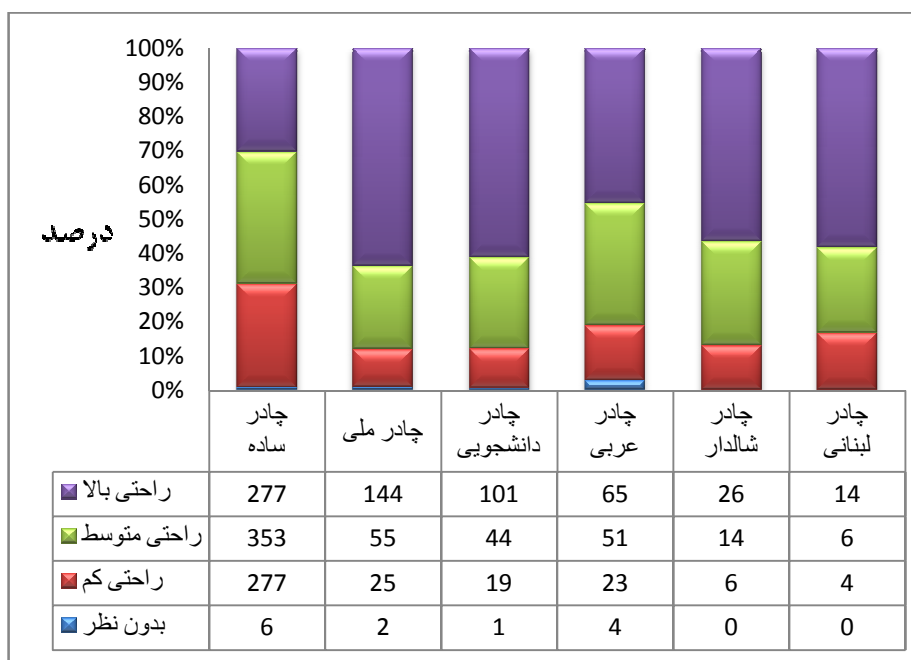
شکل ۸: بررسی راحتی اتو کشی در مدل‌های مختلف چادر

از افراد نمونه خواسته شده بود تا به این سؤال با توجه به مدل چادر خود پاسخ دهند و سایر عوامل از جمله جنس و طرح بافت پارچه را در نظر نگیرند. همانطور که نمودار شکل ۸ نشان می‌دهد چادر ساده درصد بالاتری از میزان راحتی را در اتو کشی به خود اختصاص داده است. این مقدار حدود ۳۵ درصد می‌باشد. مدل‌های دیگر چادر میزان راحتی پایین در اتو کشی را به خود اختصاص داده اند.

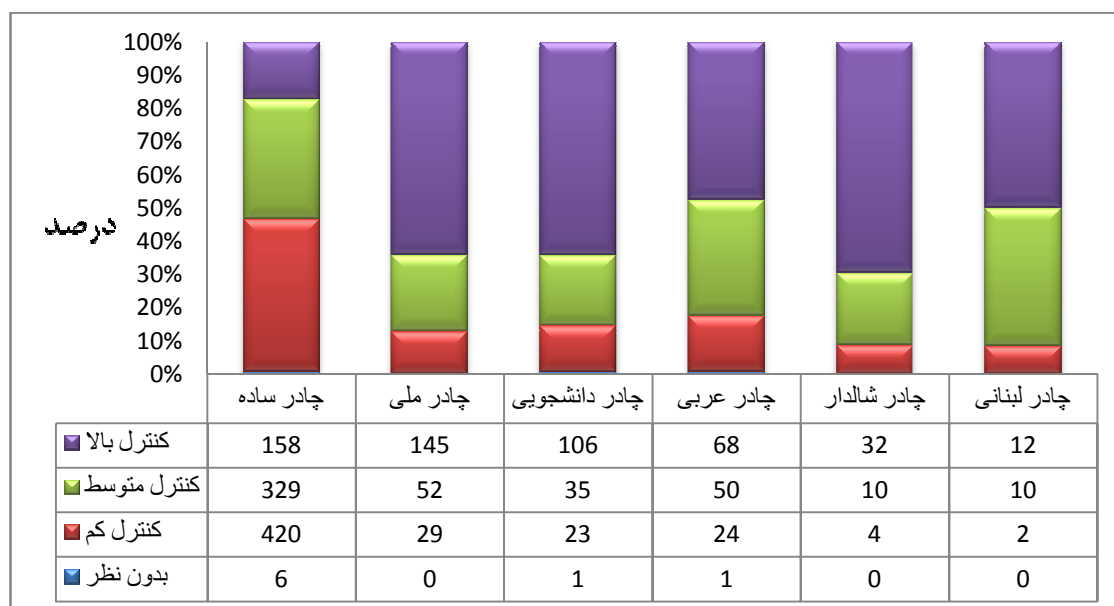
شکل ۹: بررسی راحتی پوشیدن در مدل‌های مختلف چادر

چادر دانشجویی با کسب حدود ۷۳ درصد در میزان راحتی بالا در پوشیدن رتبه اول را کسب نموده است. اما در کل نمودار شکل ۹ گویای درصد بالای راحتی در پوشیدن برای سایر مدل‌ها می‌باشد.

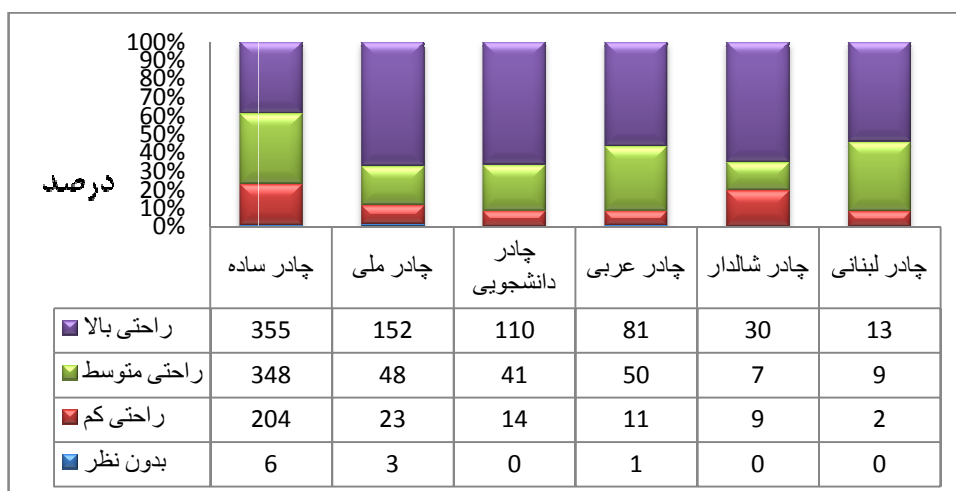
شکل ۱۰: بررسی راحتی جمع کردن چادر در حین نشستن بر روی صندلی

نمودار شکل ۱۰ تفاوت چشمگیری بین چادر ساده و سایر مدلها در میزان راحتی در جمع کردن چادر حین نشستن را نشان می دهد. درصد افرادی که میزان راحتی بالا در چادر ساده را انتخاب نموده اند، حدود ۳۰ درصد میباشد در صورتی که این میزان برای سایر چادرها حدود ۶۰ درصد است.

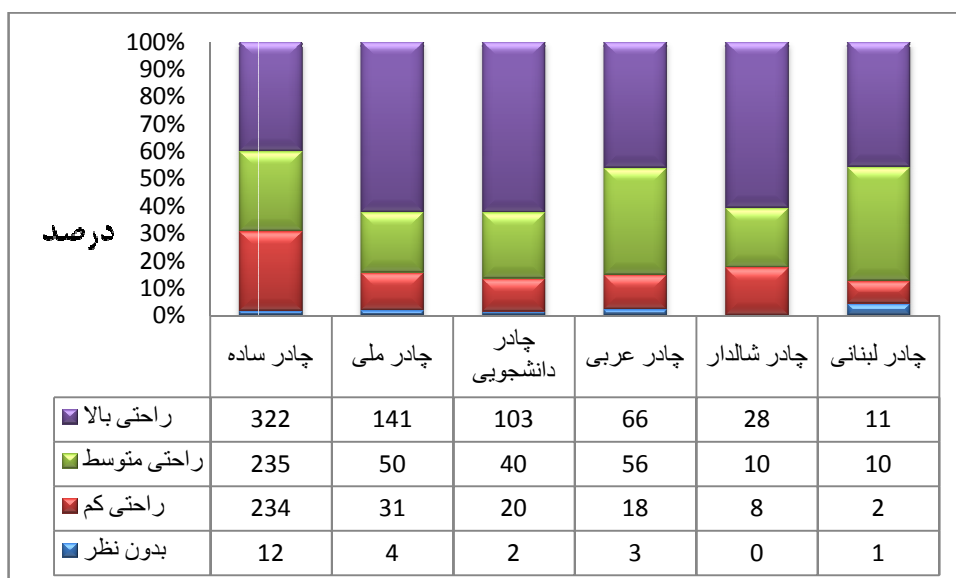
شکل ۱۱: بررسی کنترل چادر در حین حمل وسایل اضافی

در نمودار شکل ۱۱ تفاوت چشمگیر در میزان کنترل چادر در حین حمل وسایل اضافی برای چادر ساده و سایر مدلها دیده می شود. این مقدار برای چادر ساده حدود ۱۷ درصد و برای سایر مدلها حدود ۶۴ درصد میباشد. شاید بتوان ادعا نمود که مدلهای جدید در چادر تا حدود زیادی قابل کنترل می باشند و این موضوع کمک شایانی در ایجاد نظم عمومی و منظم تر نشان دادن بانوان ایرانی می کند.

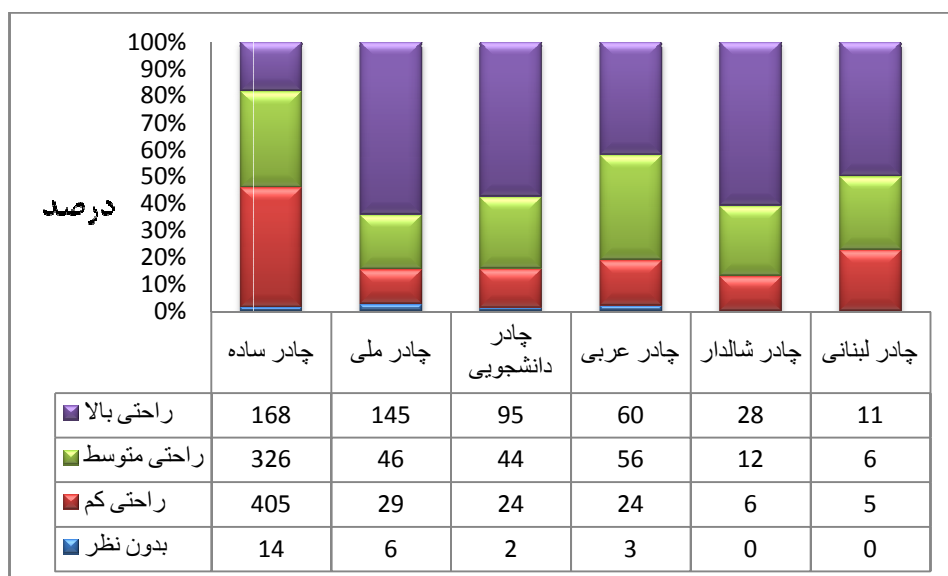
شکل ۱۲: بررسی راحتی چادر در حین نوشتن جزوه

چادر ملی با کسب ۶۷ درصد در راحتی بالا حین نوشتن جزوه دارای رتبه اول و چادر دانشجویی با کسب حدود ۶۶ درصد در رتبه دوم قرار گرفته است. همانطور که نمودار شکل ۱۲ نشان می دهد چادر ساده راحتی پایین تری نسبت به سایر مدلها کسب نموده است. (حدود ۳۸ درصد راحتی بالا داشته اند).

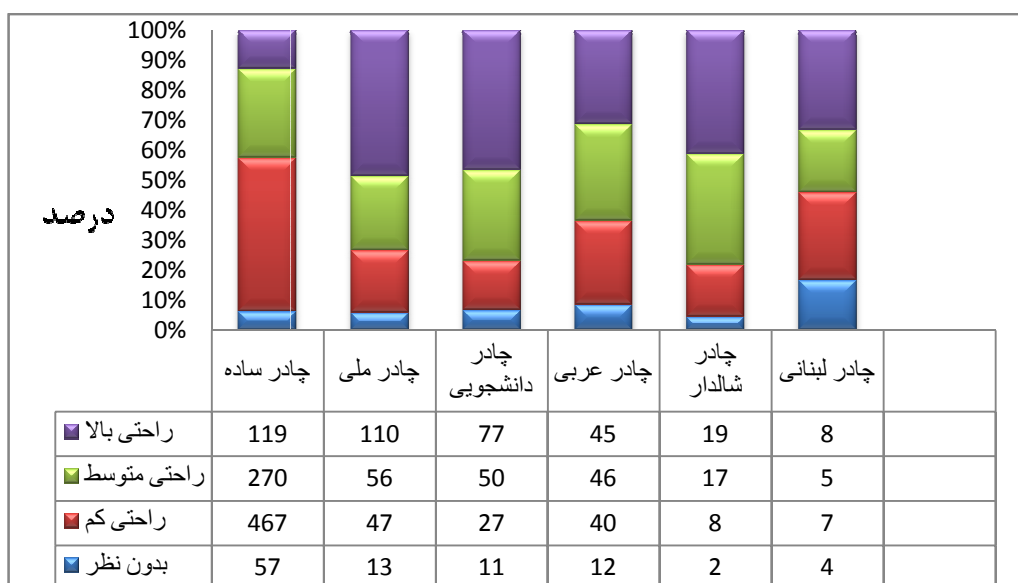
شکل ۱۳: بررسی راحتی برداشتن غذا از بشقاب

با توجه به شکل ۱۳، چادر دانشجویی و ملی و شالدار با کسب حدود ۶۰ درصد میزان راحتی بالا برای برداشتن غذا از بشقاب دارای رتبه اول هستند. اما نکته قابل تأمل در این نمودار کسب راحتی پایین برای چادر عربی می باشد. در این تحقیق چادر جده ای و چادر عربی به دلیل شباهت بالا در یک گروه قرار داده شدند. در هر دوی این چادر ها لبه ی دستک ها دارای گشادی بالایی است که این موضوع موجب برخورد چادر با غذا می گردد.

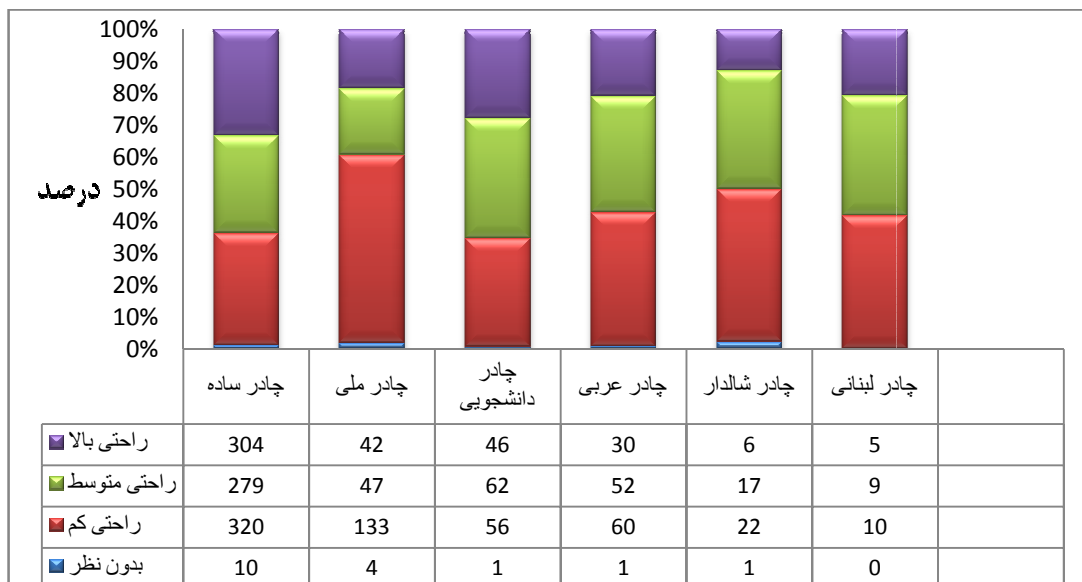
شکل ۱۴: بررسی میزان راحتی حین نوشتن بر روی تخته

با توجه به شکل ۱۴ ملاحظه می گردد، چادر ملی و شالدار به دلیل آستین داشتن، راحتی بالایی را در حین نوشتن بر روی تخته ایجاد می کنند. (حدود ۶۰ درصد در میزان راحتی بالا). سایر مدل‌های چادر به جز چادر ساده نیز دارای راحتی نسبتاً بالا هستند و این به دلیل وجود دستک‌ها در مدل‌های جدید چادر می باشد. چادر ساده با کسب حدود ۱۸ درصد راحتی بالا پایین‌ترین مقدار راحتی را به خود اختصاص داده است.

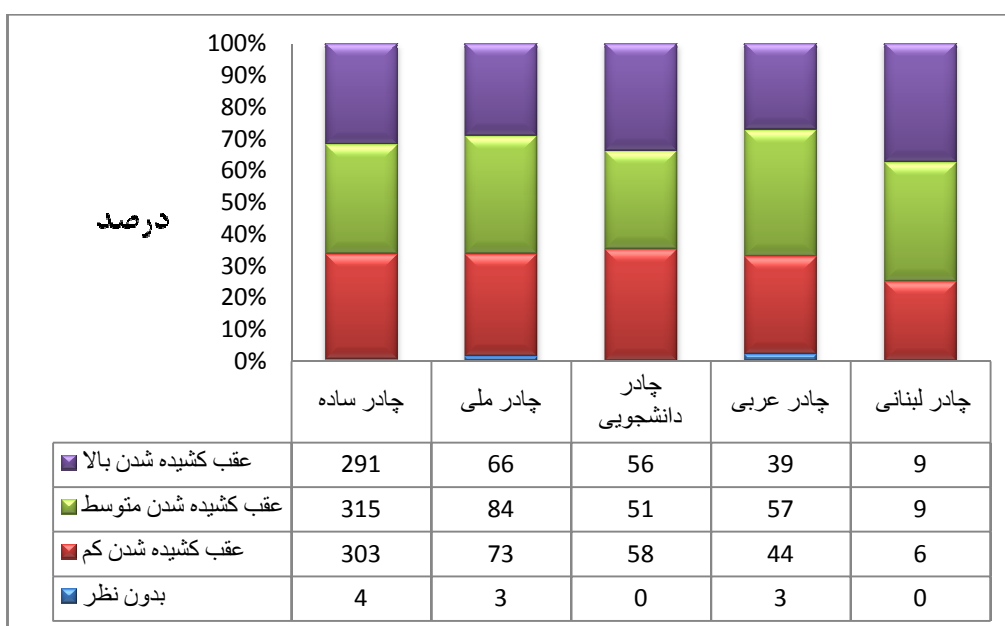
شکل ۱۵: راحتی کار با وسایل آزمایشگاهی در هنگام چادر داشتن

با توجه به نتایج شکل ۱۵، چادر دانشجویی و ملی با کسب درصد بالای راحتی در حدود ۴۶ درصد دارای رتبه اول هستند و این به دلیل وجود دستک‌ها و آستین در این دو مدل چادر می باشد. در کل به دلیل وجود وسایل شکننده و خطرناک در آزمایشگاه هیچکدام از مدل‌های چادر درصد بالای راحتی را کسب ننموده‌اند. چادر ساده دارای کمترین میزان راحتی در آزمایشگاه می باشد.

شکل ۱۶: بررسی راحتی استفاده از لباسهای ضخیم در زمستان

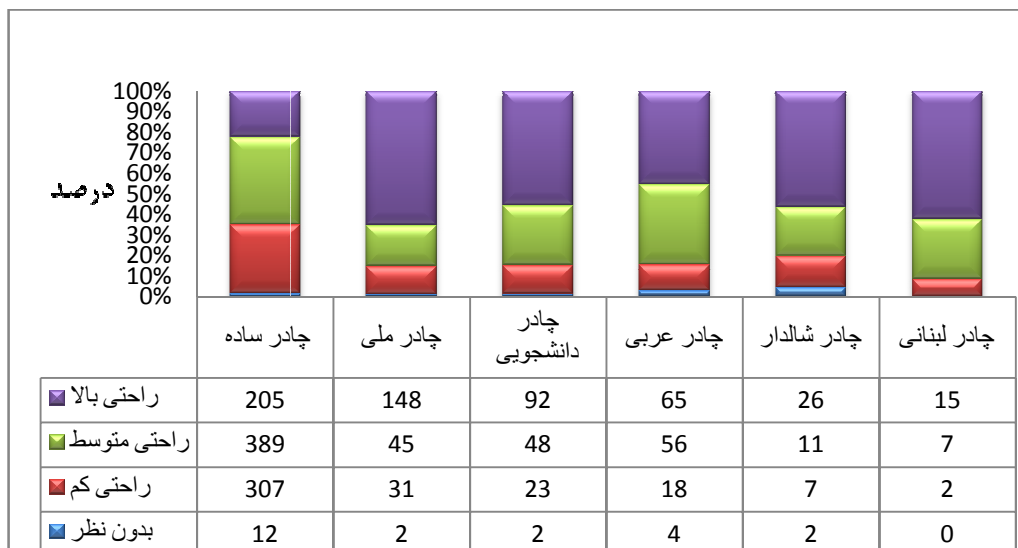
شکل ۱۶ میزان راحتی پایین دختران چادری در فصل زمستان برای سایر مدل‌های چادر را نشان می‌دهد. میزان راحتی کم برای چادر ملی در حدود ۵۸ درصد می‌باشد. این مقدار برای سایر مدل‌ها نیز مقدار قابل تأملی است.

شکل ۱۷: بررسی میزان عقب کشیده شدن چادر توسط مقنعه

شکل ۱۷ نشان می‌دهد نظرات افراد نمونه در مورد میزان عقب کشیده شدن مقنعه توسط چادر برای سایر چادرها شبیه به هم بوده است. حدود ۳۰ درصد از افراد نمونه میزان عقب کشیده شدن بالا و حدود ۳۷ درصد میزان عقب کشیده شدن متوسط را برای سایر چادرها مشخص نموده‌اند.

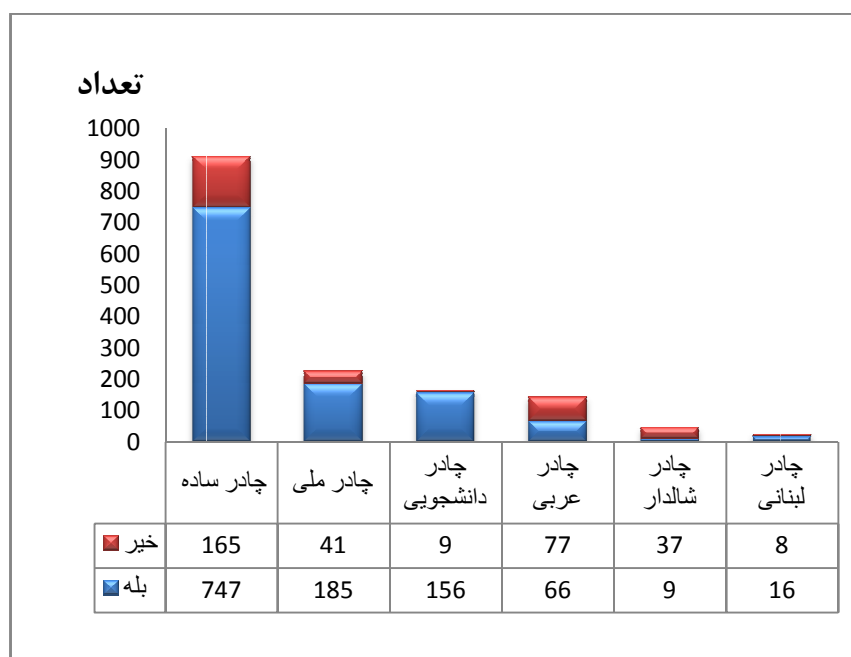
در نمودار شکل ۱۸، میزان راحتی برداشتن وسایل از درون کیف حین راه رفتن مورد بررسی قرار گرفته است.

شکل ۱۸: بررسی راحتی برداشتن وسایل از درون کیف در حین راه رفتن

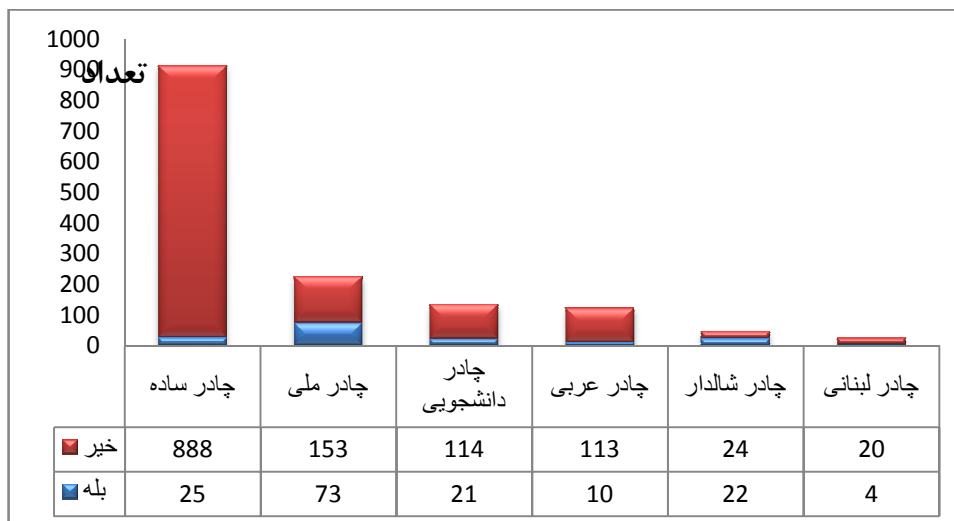
راحتی برداشتن وسایل از درون کیف در حین راه رفتن برای چادر ملی در حدود ۶۵ درصد می باشد. به طور معمول دختران کیف خود را بر روی چادر ملی قرار می دهند و این موضوع باعث افزایش راحتی برای دسترسی داشتن به محتویات کیف می باشد. چادر ساده با کسب حدود ۲۲ درصد در راحتی بالا، کمترین میزان راحتی را به خود اختصاص داده است.

در شکل ۱۹ نتایج آماری استفاده از کش در چادر دختران دانشجویی نشان داده شده است.

شکل ۱۹: استفاده از کش در مدل‌های مختلف چادر

در چادر ساده، ملی، لبنانی و دانشجویی اکثر افراد نمونه، از کش برای کنترل چادر خود استفاده میکنند. اما این مقدار برای چادر عربی کمتر و در حدود ۴۶ درصد است. حالت دوخت در چادر عربی به گونه ای است که راحت از سایر مدلها بر روی سر قرار می گیرد و نیاز کمتری به کش دارد.

شکل ۲۰: بستن جلوی چادر با استفاده از دکمه، بند و...

همانطور که در نمودار شکل ۲۰ مشاهده می‌گردد، افراد نمونه علاقه بسیار کمی به بستن جلوی چادر خود دارند. این مقدار در چادر ساده بسیار کم و در چادر ملی بیش از سایر مدلهاست. اما توجه به این نکته دارای اهمیت است که چادر هایی که دارای دستک و یا آستین هستند نیاز شدیدتری به استفاده از دکمه و یا بند برای بستن جلوی چادر دارند زیرا که در این مدلها دستها دارای آزادی عمل کمتری برای گرفتن جلوی چادر هستند.

۴- نتیجه گیری

بر اساس مطالعه انجام شده بطور کلی می توان نتایج زیر را استخراج نمود:

- ۱- اغلب افراد جامعه نمونه گیری شده، پوشش چادر را بعنوان کامل ترین و بهترین نوع پوشش در اسلام انتخاب نمودند.
- ۲- اکثر دختران دانشجو در این نمونه گیری پارچه های بدون طرح را بر سایر موارد ترجیح می دهند
- ۳- اغلب از پرداخت هزینه زیاد برای تهیه چادر پرهیز می کنند و اغلب هم پس از هر بار شستشو آنرا اتو می زنند
- ۴- اکثر این دختران دانشجو چادر را همراه با مقنعه به سر می پوشانند
- ۵- چادر دانشجویی از لحاظ راحتی حین فعالیتهای اجتماعی، به تن کردن، راحتی حین نوشتن جزوه، هنگام برداشتن غذا، هنگام نوشتن پای تخته، کار در آزمایشگاه و محبوب ترین نوع چادر و پس از آن چادر ساده، تعیین گردید.
- ۶- در مجموع می توان بیان نمود که چادر می تواند به عنوان یک پوشش برتر برای زنان به ویژه دانشجویان دختر در تحکیم روابط اجتماعی، افزایش اعتماد به نفس، افزایش اعتماد به نفس برای حضور در جامعه، امنیت اجتماعی و روانی آنان نقش بسیار مهمی را ایفا نماید.

مراجع

- [۱] کانون مطالعات زنان ریاست جمهوری
- [۲] لوشر، ماکس، ترجمه: ابید زاده، ویدا، روانشناسی رنگها، چ ۱۲، انتشارات درس، بی جا، ۱۳۷۶ش، ص ۹۰؛ ۹۷

[۳] حر عاملی، محمد بن حسن، الفصول المهمه فی اصول الاثمه- تكملة الوسائل، چ ۱، مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)، قم- ایران، ۱۴۱۸ق.

[۴] کلینی، ابو جعفر، الکافی، چ ۴، دار الکتب الاسلامیه، تهران- ایران، ۱۴۰۷ق، ج ۵، ص ۳۲۶، ۵۲۱، ج ۶، ص ۴۴۵

[۵] عاملی، بهاء الدین، ساوجی، نظام بن حسین، جامع عباسی و تکمیل آن- محشی، جدید، چ ۱، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه، قم- ایران، ۱۴۲۹ق، ص ۷۸۵.

[۶] صدوق، محمد بن علی بن بابویه، من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۲۵۱.

[۷] غفاری، علی اکبر، من لا يحضره الفقيه- ترجمه، چ ۱، بی نا، قم- ایران، بی تا، ج ۱، ص ۳۷۸